

Kemikalier
J.nr. 2020-2123
Ref. LODCI
Den 15. juni 2020

Høringsnotat – bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler

Erhvervsministeriet, Styrelsen for patientsikkerhed, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Dansk Bilbrancheråd og DA har ingen bemærkninger.

Hørings svar med bemærkninger følger nedenfor.

Generelle bemærkninger:

3F finder de foreslåede ændringer meget relevante og kan på den baggrund støtte de foreslåede ændringer og opdateringer.

L&F mener, at teksten om opbevaring jf. § 28 stk. 4 og 5 er en klar forbedring, der gør teksten lettere at forstå. **L&F** mener, at bekæmpelsesmidler, herunder plantebeskyttelsesmidler, er vigtige redskaber for landmanden til at beskytte afgrøden mod skadevoldere såsom ukrudt, svampe og insekter, som kan forårsage store udbyttetab på helt op til 100 pct. Ligeledes er bekæmpelsesmidler vigtige i forhold til at forlænge opbevaringen af nogle afgrøder (lagerfasthed), enten ved behandlinger i vækstsæsonen eller efterfølgende på lageret. Slutteligt kan nogle brug af nogle bekæmpelsesmidler være med til at sikre produktkvaliteten til den, som forbrugerne ønsker, f.eks. i forhold til visuelle skader på frugt og grønt.

DANVA og Dansk Vandværker er meget tilfredse med, at den del af ”Tillægsaftale til aftale om pesticidstrategi 2017-2021”, som blev indgået den 11. januar 2019, og som omfatter et forbud mod koncentreret salg af bekæmpelsesmidler til private nu bliver ført ud i livet.

DANVA og Danske Vandværker ser det som et stort positivt fremskridt, at forhandlerne fra samme dato skal kontrollere, at alle købere af pesticider til professionelt brug har en autorisation. At lejligheden benyttes til at fjerne forældede regler og foretage en lovteknisk gennemgang og revision, kan vi også kun bifalde. Det er endvidere en styrkelse af den nuværende beskyttelse, at det nu klart fremgår, at også bekæmpelsesmidler med alvorlige langtidseffekter heller ikke må anvendes i private haver mv.

Dansk Planteværn bemærker, at pesticider til anvendelse i Danmark, hvad enten der er tale om privat eller professionel anvendelse, godkendes efter kravene i forordning 1107/2009, og der godkendes ikke produkter til brug i Danmark medmindre de, af Miljøstyrelsen, er vurderet sikre at anvende. **Dansk Planteværn** bemærker, at Jordbrugserhvervenes adgang til

professionel anvendelse af plantebeskyttelsesmidler er af afgørende betydning for at drive et effektivt jordbrug i Danmark og tilliden til den professionelle anvendelse er af grundlæggende betydning for vores branche. Privat anvendelse er af mindre betydning både med hensyn til såvel miljøpåvirkninger som risiko for brugere, med de midler som p.t. er godkendt til brug for private. **Dansk Planteværn** anerkender en forståelse for, at der sker en udvikling i gebyrfastsættelsen, men bemærker, at der som følge af udflytningen til Odense, har været et ikke uvæsentligt effektivitetstab. Dansk Planteværn bemærker, at der bliver sat pris på dialogen med Miljøstyrelsen og det er forventningen, at der er en snarlig tilbagevenden til den tidligere effektive sagsbehandling i forbindelse med godkendelse af pesticider i overensstemmelse med tidsfristerne fastsat i EU-lovgivningen.

Skadedyrsbiolog.dk har ingen indvendinger imod eller særlige kommentarer til inddragelse af bekæmpelsesmidler med alvorlige langtidseffekter, da begrundelserne herfor er indlysende.

Specifikke bemærkninger:

Dansk Planteværn anerkender intentionerne bag den politiske aftale om at reducere risiko for private ved anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Det bemærkes imidlertid, at den meget kraftige indskrænkning af godkendte midler til rådighed for privat anvendelse kan medføre en øget anvendelse af alternative (ulovlige) ”hjemmeblandede” løsninger, når private finder det lovlige udbud af midler utilstrækkeligt. Der henvises i den forbindelse til en hollandsk rapport herom (<https://www.rivm.nl/nieuws/risicos-van-azijn-bij-bestrijding-van-onkruid-en-groeneaanlag-in-kaart-gebracht>), som understøtter dette.

Miljø- og Fødevareministeriets svar

MFVM gennemfører informationskampagner rettet mod private haveejere, hvor der sættes fokus på forbyggende tiltag frem for anvendelsen af pesticider.

MFVM kan ikke afvise, at der i dag sker anvendelse af rengøringsmidler mv. til ukrudtsbekæmpelse i private haver, og at der evt. kan ske en øget anvendelse af disse efter de ændrede regler.

GEUS bemærker til § 38, at der ved lempelse af afstandskravet til vandmiljø tilsyneladende kun tages højde for afdrift. Det er **GEUS'** opfattelse, at en række andre faktorer kan have betydning for den resulterende påvirkning af vandmiljøet, herunder stoffernes fysisk/kemiske egenskaber samt nedbrydning og binding af stofferne under transport til vandmiljøet.

Miljø- og Fødevareministeriets svar

Der er ikke foretaget ændringer i denne bestemmelse. MFVM er enig med GEUS i, at en række andre faktorer, der enten er stofspecifikke eller er tilknyttet omgivelserne, har betydning for den resulterende påvirkning af vandmiljøet. Disse forhold indgår i risikovurderingerne ifm. godkendelse af midlerne til de konkrete anvendelser. § 38 omhandler alene en mulighed for at nedsætte afstandskravet, som er fastsat pga. evt. afdrift, ved at anvende afdriftsreducerende dyser i stedet for en bufferzone. Det påvirker således ikke beskyttelsen af vandmiljøet.

Vordingborg Kommune spørger om, hvilke forpligtigelser og kompetencer kommunalbestyrelsen har på baggrund af bekendtgørelsens § 58, stk. 2 og 3, som er videreførelse af tidligere bestemmelser. Herudover spørger **Vordingborg Kommune** om, hvilken forskel, der er på de to bestemmelser, da stk. 2 indeholder ordene ”med tilsyn” og stk. 3 ”ved tilsyn”?

Miljø- og Fødevareministeriets svar

Det er ikke tilsigtet, at disse to formuleringer skal give anledning til forskellig udlægning af bestemmelserne.

Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsens § 58, stk. 2 giver alene mulighed for at lade kommuner bistå Miljøstyrelsen med at indsamle relevante oplysninger om overtrædelsen, jf. kemikalielovens § 49.

Kommunerne indberetter oplysningerne til Kemikalieinspektionen, som kan håndhæve en eventuel overtrædelse af reglerne. For at sikre, at indberetningen indeholder de rigtige oplysninger, er der på Miljøstyrelsens hjemmeside en vejledning om hvordan kommunerne indberetter.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at godkendelse af aktivstoffer i sprøjtegifte er baseret på forhold knyttet til erhvervsmæssig anvendelse, hvilket bl.a. indebærer uddannelse i håndtering, dosering og opbevaring. Herunder at jordbruget anvender disse sprøjtegifte ”regelret udsprøjtning på regelret dyrkede jorde”. Det er ikke tilfældet ved den ikke-erhvervsmæssige anvendelse, altså privat anvendelse, også af færdige opblandede produkter. Hertil kommer, at sprøjtegifte af private ofte anvendes på steder som fortove og indkørsler, hvor muligheden for nedbrydning er ringe, fordi den biologiske aktive rodzone fjernes inden etablering af de befæstede arealer. **Danmarks Naturfredningsforening** bemærker, at det i forbindelse med tillægsaftalen blev besluttet, at jordbruget ikke længere må bruge sprøjtegifte i BNBO, hvor der ikke er tale om regelret dyrket jord, fordi der er en voldsom nedadrettet gradient for grundvandsdannede nedsivningsvand, fordi vandindvinding sænker grundvandsspejl og ændrer trykforhold omkring aktive vandboringer.

Miljø- og Fødevareministeriets svar

Ift. midler, som kan bruges af ikke-professionelle, er der fastsat meget strenge krav ift. midlernes sundhedsmæssige klassificeringer, arealstørrelse og senest per 1.7.2020 begrænsning af koncentrerede midler. Endvidere vurderes de enkelte midlers konkrete anvendelse i forbindelse med godkendelsen ved, at der er tale om brugere uden uddannelse. Så midlerne godkendes ikke, hvis de kræver særlige risikobegrænsende foranstaltninger. Der er således taget højde for det af DN anførte om privat anvendelse i forbindelse med godkendelsen.

Til DNs bemærkning om tillægsaftalen af 11. januar 2019 til Pesticidstrategi 2017-21, skal det præciseres, at med aftalen fik kommunerne opgaven med at gennemgå og vurdere alle boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) med henblik på at reducere risikoen for forurening fra erhvervsmæssig brug af pesticider. Det beror således på en konkret kommunal risikovurdering, om der er behov for pesticidfri drift i BNBO for at beskytte grundvandet. I

risikovurderingen kan blandt andet de geologiske og hydrologiske forhold indgå, idet disse under særlige forhold kan betyde øget grundvandsdannelse fra terræn.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at fundet af mange nye sprøjtegiftrester i grundvandet viser, at det nuværende godkendelsessystem for sprøjtegifte er utilstrækkeligt. Sammenholdes resultater fra massescreeningen af 263 indtag for 415 sprøjtegiftrester, med fund af pesticider fra GEUS database Jupiter, er der fundet pesticidrester i 77,2% af de 263 indtag, og grænseværdien på 0,1 µg/l var overskredet i 27% af indtagene. Disse tal viser desværre med al tydelighed, at godkendelsessystemet har fejlet. Vi ved derfor ikke i dag, hvor mange sprøjtegiftrester, der faktisk findes i det danske drikke- og grundvand. Der er ganske enkelt ikke udviklet analysemetoder, der screener for alle stoffer.

Disse mange fund af både godkendte og forbudte stoffer viser at der er behov for et moderniseret godkendelsessystem, der er baseret på et konsekvent forsigtighedsprincip, hvor nye pesticider kun godkendes i Danmark, hvis de er testede under danske forhold, og hvis de ikke udvaskes til grundvandet. I dag godkender Miljøstyrelsen sprøjtegifte, der udvaskes op til grænseværdien på 0,1 mikrogram/liter på årsniveau. Det betyder, at alt grundvand der dannes under arealer, hvor disse stoffer udsprøjtes, med tiden vil komme til at indeholde stadig flere giftrester, såfremt den nuværende godkendelsesordning fortsættes i uændret form.

Miljø- og Fødevareministeriets svar

Der er i massescreeningen ingen fund af godkendte stoffer over kravværdien. Af de i alt 32 stoffer, der blev fundet ved massescreeningen i 2019 indgår 8 stoffer i godkendte produkter i Danmark eller er nedbrydningsprodukter fra aktivstoffer i godkendte produkter. De 8 stoffer er fundet 1-3 gange under kravværdien i de 263 indtag. De stoffer, som vurderes at udgøre en potentiel, risiko testes i VAP. På baggrund af Rigsrevisionens kritik i beretning nr. 7/2019 om sikring af grundvandet mod pesticider har Miljøministeren blandt andet igangsat et gennemsyn af godkendelsessystemet for sprøjtemidler. Gennemsynet udføres af internationale eksperter og skal efterprøve Miljøstyrelsens faglige vurderingsprincipper. Det forventes, at det internationale gennemsyn færdiggøres i efteråret 2020.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at Miljøstyrelsens godkendelse af sprøjtegifte og et kommende forbud mod salg af sprøjtegifte til private bør indarbejdes i bekendtgørelsen, eller anvendes som grundlag for udarbejdelsen. Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, at det ikke bør være muligt for private at købe sprøjtegifte, der er godkendt som pesticider af Miljøstyrelsen. Der pågår pt. forhandlinger om salg af sprøjtegifte til private i Miljø- og Fødevareudvalget, som følge af et borgerforslag om forbud mod salg af sprøjtegifte til private, hvor flere end 50.000 underskrev. Det forekommer derfor en smule forhastet at gennemføre en høring, som kan blive uaktuel, når regeringen og støttepartier formodentlig vedtager dele af borgerforslaget, herunder et forbud mod salg af sprøjtegifte til private.

DANVA og Danske Vandværker ser gerne, at der bliver indført yderligere restriktioner på privates brug af bekæmpelsesmidler, herunder at der bliver indført forbud mod privates brug af glyphosat (Round-Up og andre pesticider inden for vores indvindingsområder).

Miljø- og Fødevareministeriets svar

Beslutningen om at indføre et forbud mod salg af koncentrerede plantebeskyttelsesmidler udmønter, hvad der er aftalt politisk i ”Tillægsaftale til aftale om pesticidstrategi 2017-2021” af 11. januar 2019, og bekendtgørelsens bestemmelser herom har således ikke nogen relation til borgerforslaget (B 54).

Danmarks Naturfredningsforening mener, at man i stedet for plantebeskyttelsesmidler bør anvende betegnelsen sprøjtegift eller pesticid, herunder insekticider, herbicider, fungicider med flere. Dette vil afspejle at der er tale om et produkt, som er designet til at slå planter, insekter, dyr, svampe og andre organismer ihjel.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar

Betegnelsen plantebeskyttelsesmidler følger af forordningen nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (godkendelsesforordningen).

Kemikalieloven anvender således også begrebet plantebeskyttelsesmidler, og det er derfor naturligt, at dette begreb også anvendes i afledte bekendtgørelser.

Tekstnære bemærkninger:

L&F mener, at § 19 stk. 3 bør omformuleres, således, at ”ikke-professionel anvendelse” udskiftes med ”private”. I andre sammenhænge adskilles produktet i salgssituationen (ikke-professionelle eller professionelle sprøjtemidler), og ikke som ovenstående, hvor det er den efterfølgende anvendelse, som er afgørende for, om der må foretages et salg. Man kan som lovgiver vælge at regulere sælger, produktet, salget, køber eller anvendelsen af produktet. I det nuværende udkast, er salget reguleret efter, hvad køber har tænkt sig at anvende produktet til. Landbrug & Fødevarer mener, at forslaget giver en usikker retsstilling for sælger.

Landbrug & Fødevarer mener, at ”brugere ved selvbetjening” bør slettes, da det kun var relevant med de gamle regler, hvor der kunne sælges koncentrerede plantebeskyttelsesmidler til private, hvis midlerne var bag lås. ”Brugere” forslås også slettet, da en køber må forventes også at være bruger.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

Det vil være misvisende at ændre § bekendtgørelsens § 19, stk. 3 til et forbud mod salg til private, efter disse produkter gerne må sælges til private, hvis de har en autorisation.

Formuleringen i bestemmelsen præciseres således i stedet til ”må ikke sælges til ikke-professionelle brugere uden relevant autorisation jf. dog stk. 4”.

MFVM er enig i, at ”selvbetjening” bør slettes. Bekendtgørelsens § 19, stk. 4 er blevet revideret således, at brugere angives som ”ikke-professionelle brugere uden autorisation”.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i § 25 stk. 4 angives, at en sprøjte fyldt med opblandet sprøjtevæske ikke må efterlades uden opsyn. Landbrug & Fødevarer mener, at der er en mulighed for meget vidtgående fortolkninger af ordet ’opsyn’, f.eks. at opsynet kræver personlig tilstedeværelse.

Landbrug & Fødevarer foreslår i stedet følgende ordlyd:

”§ 25 stk. 4. Sprøjtevæsker og andre blandinger, der er færdigblandet af bekæmpelsesmidler, må ikke efterlades et sted, hvor der er adgang for uvedkommende.”

Begrundelsen for præciseringen er, at en sprøjte skal kunne efterlades i en maskinhal eller andre steder på bedriften, hvor uvedkommende ikke har adgang f.eks. ved aflåsning. Det kan være påkrævet at stoppe sprøjtning, før sprøjten er tom, på grund af driftsstop eller hvis vejret sætter en stopper for forsvarligt at færdiggøre en sprøjteopgave.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

MFVM er enig i dette. Det kan også være en rygsprøjte i et kemikalierum, lige som der kan stå en sprøjte i en lade, som ikke nødvendigvis er aflåst. Men de er ikke konstant under opsyn.

Bekendtgørelsen er tilrettet til den foreslåede formulering.

Skadedyrsbiolog.dk bemærker, at § 20, stk. 1: Der henvises i første linje til § 67, men det findes mere relevant at henvise til § 66.

§ 30, stk. 1, nr. 2): I slutningen anføres ”jf. § 34, stk. 1”. Den nævnte henvisning drejer sig om den, der udfører erhvervmæssig bekæmpelse for andre og pligter knyttet hertil. Det findes mere relevant at skrive ”jf. § 33, stk. 1”, som netop beskriver en person med autorisation.

§ 30, stk. 2: I første linje skrives ”i medfør af § 34, stk. 1”. Dette synes irrelevant, da § 34, stk. 1 som ovenfor nævnt omtaler den, der udfører bekæmpelse for andre med meget giftige bekæmpelsesmidler. Da § 30, stk. 2 handler om giftige bekæmpelsesmidler halter logikken svært med henvisning til brug af meget giftige bekæmpelsesmidler. Det findes også her mere relevant at skrive ”jf. § 33, stk. 1”, som netop beskriver en person med autorisation.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

MFVM bemærker, at disse fejlhenvisninger ikke var tilsigtede. Det er nu rettet i bekendtgørelsen.

Skadedyrsbiolog.dk anbefaler stærkt, at rækkefølgen for de oplysninger, der skal gives ved en politianmeldelse efter § 62, Stk. 2, ændres således, at de oplysninger, politiet i første række spørger til, står først. Ved efterlysning og eftersøgning af stjålne bekæmpelsesmidler er midlets navn og mængde af allerstørste betydning. Det er også det, borgere skal være opmærksomme på. Hvilket CAS-nummer eller faresætning, der gælder for det stjalne produkt, har næppe nogen som helst betydning i forbindelse med efterlysning, eftersøgning eller opsporing. Det kan også betvivles, at anmelderen uden videre og uden at søge i sikkerhedsdatablad, faktura eller lignende, kan oplyse disse numre og sætninger. Derimod må det regnes som helt sikkert, at handelsnavn og mængde, der kan være stjålet, er langt mere nærværende for brugere de pågældende midler, og derfor kan oplyses på stående fod. Det skal også tages i betragtning, at det er i alles interesse, at politianmeldelse sker øjeblikkeligt og umiddelbart efter, det er fundet nødvendigt at fortage en sådan.

Derfor anbefales følgende rækkefølge, hvoraf 3) til 6) må betragtes som mindre væsentlige for iværksættelse af politiets arbejde, og derfor kan gives efterfølgende:

- 1) Betegnelse eller handelsnavn for stoffet eller blandingen.
- 2) Den stjålne mængde.

- 3) Faresætninger eller H-numre for stoffet eller blandingen.
- 4) For enkeltstoffer: Stoffets CAS-nummer.
- 5) For blandinger: CAS-nummer for det eller de stoffer, der har givet anledning til blandingens klassificering, jf. stk. 1.
- 6) Eventuelle andre kendetegn, eksempelvis serienumre eller produktionsnumre.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

MFVM er enig i, at rækkefølgen ikke er logisk. Det er tilrettet i bekendtgørelsen.

Herudover er det tilføjet, at man skal oplyse registreringsnummer for bekæmpelsesmidler.

Ringsted Kommune bemærker, at der anvendes i bekendtgørelsesudkastet ikke EU's CLP-Farepiktogrammer i Bilag 7. Ringsted kommune mener, at den bør anvendes.

<https://mst.dk/media/146005/vejledning-om-etiketter-med-clp-klassificering-opdateret-februar-2018.pdf> og
<http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger

MFVM bemærker, at reglerne om opbevaring af gifte alene stiller krav om, at lokaler m.v. skal være mærket med advarselstavlen. Mærkningen af emballage skal ske i henhold til CLP reglerne med de farepiktogrammer, der kræves i henhold til forordningen. Ændring af advarselstavlen vil betyde en stor administrative byrde, da alle eksisterende tavler så skal udskiftes.